

**Vastaus valtuutettu Gunnel M. Helanderin ym. aloitteeseen
Kaupungin tulee perustaa asiantuntijaryhmä suojelemaan kaupunkikuvaa / Kvo-asia**

Kaupunginhallitus 12.05.2025
280/10.03.01.101/2025

Kaupunginvaltuusto 11.2.2020 § 6

Liite

- Valt. Gunnel M. Helanderin aloite

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuutettu Gunnel M. Helanderin ym. aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Asian käsittely Valtuutettu Helena Lesch-Saarinen valtuutettu Stephan Hornin kannattamana ehdotti asian palauttamista lisäselvityksiä varten.

Puheenjohtaja ilmoitti, että suoritetaan äänestys kaupunginhallituksen javaltuutettu Helena Lesch-Saarisen kannatetun ehdotuksen välillä.

Toimitetussa äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 7 valtuutettua ja valtuutettu Lesch-Saarisen ehdotusta kannatti 24 valtuutettua.

Liite

- äänestyslista

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto oli päättänyt palauttaa asian lisäselvityksiä varten.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian lisäselvityksiä varten.

Liitteet §:ään 6

Lisätiedot Rakennustarkastaja Anders Welanders, 019 220 3390

KH 12.5.2025

Täydennys rakennusvalvonnan aiemmin antamaan vastaukseen.

Kaupunkikuva rakentuu kaavoituksen, rakentamisen, katu- ja pysäköintialueiden ja näihin liittyvien rakenteiden sekä puistojen ja muun kaupunkivihreän kokonaisuutena.

Kaavoitus on jo itsessään varsin vuorovaikutteinen prosessi. Alueidenkäyttölain 1.2 § todetaan, että

lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa.

Asemakaavoituksella voidaan vaikuttaa paljon muodostuvaan kaupunkirakenteeseen. Kaavoituksen merkitys sitä paitsi lain muutosten myötä korostuu entisestään, kun rakentamislaki mahdollistaa aiempaa enemmän toimia ilman lupamenettelyä. Asemakaavojen yhteydessä on mahdollista laatia kaavakohtaisia rakennustapaohjeita ja näin enenevässä määrin tehdäänkin. Rakennustapaohjeita on mm. Furuvikin alueella; kaavaehdotusvaiheessa olevan Mannerheimintie 10,12,14 asemakaavan rakennustapaohje on nähtävillä kaavaehdotuksen kanssa ja Rajakaaren asemakaavamuutoksen rakentamistapaohjeet ovat työn alla.

Kaavaprosessiin liittyy aina lausuntovaihe(et) ja mielipiteiden/muistutusten jättämisen mahdollisuus. Kaavan laajuudesta ja tarkoituksesta riippuen lausuntoja pyydetään eri sektoriviranomaisilta (esim. ELY-keskus, museo) sekä paikallisilta yhdistyksiltä ja yhteisöiltä (esim. Hangon ympäristöyhdistys, Omakotiyhdistys, Hangon museo, nuorisoraati, esteettömyystyön ohjausryhmä).

Valmistelevana toimi-/asiantuntijaelimenä kaava-asioissa toimii ympäristölautakunta.

Katusuunnitelmaa ja yleisten alueiden suunnittelua koskevat säädökset ovat maankäyttö- ja rakennusasetuksen 9. luvussa.

41 §

Katusuunnitelmassa tulee esittää katualueen käyttäminen eri tarkoituksiin sekä kadun sopeutuminen ympäristöön ja vaikutukset ympäristökuvaan, jos se alueen tai rakentamistoimenpiteen luonteen vuoksi on tarpeen.

Katusuunnitelmasta tulee käydä ilmi kadun liikennejärjestelyperiaatteet, kuivatus ja sadevesien johtaminen, kadun korkeusasema ja päällystemateriaali sekä tarvittaessa istutukset ja pysyväisluonteiset rakennelmat ja laitteet.

Katusuunnitelmaan liittyy myös osallistamista ja se tulee asettaa julkisesti nähtäville.

Puiston tai muun yleisen alueen suunnitelmassa (MRA 46 §) tulee esittää alueen rakentamisen ja käytön periaatteet. Jos suunnitelmalla on erityistä merkitystä siihen rajautuvien alueiden kiinteistön omistajien tai haltijoiden, alueen käyttäjien tai ympäristökuvan kannalta, aluetta koskevan suunnitelman valmistelussa on noudatettava soveltuvin osin samaa menettelyä kuin katusuunnitelman valmistelussa.

Katusuunnitelmista ja yleisten alueiden suunnittelusta vastaa vastuutoimielimenä tekninen lautakunta. Suunnitelma on usein taiteilua laadun ja taloudellisten mahdollisuuksien välillä.

Olemassa olevien puistoalueiden osalta on kaupungissa vahvistettu Puistojen hoitoluokitus, jonka mukaan eri puisto- ja viheralueita hoidetaan. Ympäristöministeriö hyväksyi kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman 2.7.2021. Lisäksi suojelualueilla on omat hoito- ja käyttösuunnitelmat.

Kaupunkikuvaan vaikuttavat myös mm. maisematyölupapäätökset. Puunkaatojen osalta on laadittu ohjeistukset, jotka löytyvät kaupungin kotisivuilta.

Rakentamislaki nostaa lupakynnystä – enemmän asioita voidaan toteuttaa ilman minkäänlaista lupakäsittelyä. Tässä kaupunginarkkitehti voisi olla tukena.

Kaupungissa on olemassa kaupunginarkkitehdin virka ja maankäyttöosaston talousarviossa määräraha kokoaikaisen kaupunkisuunnittelun asiantuntijan palkkaamiseen.

Katujen ja puistojen suunnittelun osalta voisi olla perusteltua laatia kaupunkiin sisäinen yleisohjeistus, joka huomioisi eri osa-alueiden ominaispiirteet ja tarpeet. Katu- ja puistosuunnitelmien osalta on lisäksi mahdollista lisätä vuorovaikutusta pyytämällä suunnitelmista lausuntoja esim. alueen yhdistyksiltä, ympäristölautakunnalta ja esteettömyystyön ohjausryhmältä. Näiden suunnitelmien nähtäville asettaminen voisi mahdollisuuksien mukaan tapahtua samaan aikaan kaavaehdotuksen kanssa.

Erillinen asiantuntijaryhmä paisuisi kooltaan väistämättä varsin laajaksi, koska mahdollista on niin paljon. Toisaalta sisäiset ja ulkoiset asiantuntija- ja vastuutahot ovat jo määritellyt. Poikkihallinnollista yhteistyötä ja vuorovaikutusta on toki mahdollista lisätä.

Liite

- Valtuustoaloite Gunnel M. Helander ym.

Kaupunginhallitus katsoo vastauksen riittäväksi ja ehdottaa, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Ehdotus

Kaupunginhallitus toteaa, että kanavat, rakenteet, asiantuntija- ja vastuutahot laadukkaan kaupunkikuvan kehittämiseksi ja rakentamiseksi sekä sen arvojen säilyttämiseksi ovat jo olemassa. Kaupungin omien toimielinten lisäksi työtä tukevat ulkopuoliset sektoriviranomaiset ja asiantuntijayhteisöt. Näin ollen ei ole tarpeen perustaa erillistä, toimielinorganisaation ulkopuolista asiantuntijaryhmää kaupunkikuvan suojelemiseksi. Katujen ja puistojen suunnittelun osalta laaditaan kaupungille yleisohjeistus, joka huomioi eri osa-alueiden ominaispiirteet ja tarpeet.

Kaupunginhallitus antaa yllämainitun vastauksena valtuutettu Gunnel M. Helanderin ym. aloitteeseen ja ehdottaa, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Lisätiedot

Kaupungingeodeetti Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281
Rakennustarkastaja Anders Welander, 019 229 3390
Puistoesimies Helena Boström-Mäkelä, 040 083 5337
Suunnitteluavustaja Kristiina Boström, 040 501 1721